

LEYDSCH E

COURANT.

MAANDAG

DEN 31 DECEMBER.

WET van den 21 December 1827, tot vaststelling der tweede afdeeling van de Begrooting over den jaren 1828.

Wij WILLEM, bij de Gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat, enz. Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan bij deze:

Art. 1. De tweede afdeeling der Begrooting over den jaren 1828 wordt in twee onderdeelen verdeeld, en vastgesteld op den navolgenden voet:

Eerste onderdeel.

Table with 2 columns: Hoofdst. (I-IX) and amounts in f. Total: f 16,855,970.42

Tweede onderdeel.

Table with 2 columns: Hoofdst. (I-IX) and amounts in f. Total: f 6,586,957.51 1/2

2. Ter bestrijding der onvoorziene behoeften, welke, gedurende den loop van het jaar 1828, mogten opkomen, wordt ter dispositie van den Koning gesteld eene som van een miljoen guldens uiterlijk te vinden, in de eerste plaats, uit netgeen de in het eerste onderdeel der tweede afdeeling van de Begrooting vermelde uitgaven beneden de sommen, daarvoor toegestaan, mogten komen te blijven; zullende het niet aldus gevondene des needs worden gerangschikt onder de buitengewone uitgaven van een volgend jaar.

TURKYE.

KONSTANTINOPOLEN den 27 November. Sedert dat een oorlog met de drie verbondene Mogendheden onvermijdelijk schijnt, heeft de Porte bevel gegeven om de magazijnen, bestemd om in de levensmiddelen voor deze handelstad te voorzien, op het spoedigst te vullen. Zij heeft dienvolgens onderscheidene overeenkomsten met de zich hier bevindende Sardijnische en Oostenrijksche Kooplieden gesloten. De Oostenrijksche Internuncius en de Minister van Sardinië, hebben dit door eene afkondiging ter kennis gebragt van de Scheeps Kapiteinen hunner Natie, en de bepaalde prijs, door het Turksch Gouvernement voor de vervoering bestemd, medegedeeld. Er zijn reeds 40 Turksche schepen naar de Zwarte Zee vertrokken, om granen in te nemen, ofschoon men zich nog altijd vleit, dat de ernstige toebereidselen der drie Gezanten om deze stad te verlaten, de Porte zullen doen besluiten om toe te treden tot de voorstellen der Bondgenooten,

vooral daar zij de zekerheid moet verkregen hebben, dat de tusschenkomst van Oostenrijk niet geschieden zal op de wijze, die zij wensch. Intusschen, doet de stemming van den Sultan, die, op geene voorwaarde hoegenaamd, van eene tusschenkomst in de zaken van Griekenland hooren wil, alle hoop verdwijnen. De Sultan maakt zich gereed om te veld te trekken, en al wat hem omringt, moet zich eveneens toebereiden. De veld equipagien zijn gereed en de paarden reeds naar Andrianopolen vertrokken; morgen begeven zich de Groot-Stalmeester en de Groot-Jagermeester derwaarts. Verscheidene andere Rijksgrootten, onder welke de Intendant der Munten en de Groot-Ceremoniemeester, zullen den Sultan vergezellen.

Men heeft uit den Archipel te tijding ontvangen, dat de Kolonel Fabvier een storm tegen het kasteel van Scio beproefd heeft, maar afgeslagen is. Hij bezet nog steeds het eiland. Lord Cochrane heeft een tocht tegen Kandia ondernomen. Dit baart hier eenige ongerustheid. Een twintigtal Grieksche mistieks zijn naar Alexandrien onder zeil gegaan. Een Tartaar door Redshid-Pacha herwaarts afgezonden, is hier met de tijding aangekomen, dat Ibrahim-Pacha de landengte wil overtrekken en hem gemeld heeft, dat hij hem moest te gemoet komen.

In de conferentie, die de Reis-Effendi den 24, met de vertegenwoordigers der drie Mogendheden had, en door den Sultan, achter een getralied venster incognito toegehoord werd, bepaalden zich die Ministers tot het voorstellen van twee vragen: 1°. Of de Porte hare vriendschappelijke betrekkingen met de verbondene Hoven wilde behouden? 2°. Of zij de nota van den 10 November in aanmerking had genomen? Op de eerste vraag heeft de Reis-Effendi geantwoord: „Het sterkste blijk der vredelievende gevoelens der Porte, is zeker daarin gelegen, dat zij, na den aanval te Navarino, zoo strijdig met het regt der volken, den Gezanten der drie Hoven nog veroorlooft voorstellen te doen en ze nog aanhoort;” en op de tweede: „Wanneer de mitelingen onderworpen zullen wezen, dan zal de Porte zelve het werk der bevrediging ten uitvoer brengen.” Vruchteloos poogden de tolken, van 11 uur 's morgens tot 6 uur in den avond, den Reis-Effendi tot andere gevoelens te brengen. Eindelijk zijn de Ministers terug gekeerd en slechts veel later heeft men ze doen weten dat zij antwoorden te wachten hadden. Deze echter zijn mondelings gegeven, en waren ontwijkende. Dien ten gevolge hebben de Gezanten heden hunne paspoorten gevraagd. De Heer de Guilleminot en de Heer Stratford Canning begeven zich naar Korfu, en de Heer de Ribeaupierre naar Odessa.

[Volgens berichten uit Konstantinopolen tot den 1. December, over Odessa ontvangen, had men den Gezanten de paspoorten niet geweigerd, bereidden zij zich tot de afreize, en was de hoofdstad rustig. Die tijding komt voor in de Allgemeine Zeitung; andere tijdingen van dezelfde dagteekening uit Odessa, te Weenen ontvangen, deelen het bericht mede, eensgelijks van Konstantinopolen den 1 December, dat de Gezanten denzelfden dag sloop gegaan waren. Vergelijkt artikel Weenen.]

JASSY den 11 December. Er heerschte gisteren alhier en in den ganschen omtrek de grootste ongerustheid. Het gerucht verspreidde zich, dat een korps Turksche kavalerie van 1500 man den Donau bij Turkakij overgetrokken, en op Bucharost in aantocht was; dadelijk zonden onze Boijards renhoden naar de grenzen van Rusland, om deze gebeurtenis bekend te maken. Op deze tijding ontstond er in het Russisch leger eene algemeene beweging, twee pulks huzaren begaven zich op marsch, en trokken, men weet niet op eigen gezag of op hoger bevel, over den Pruth. Een jager vervoegde zich bij den Heer de Portas, Kolonel der Russische genie, die sedert lang hier gevestigd is, en stelde hem eenen brief van den Generaal Korsakow ter hand; de Kolonel begaf zich in allerijl op een droschki naar Skultany, waar de Generaal Korsakow zijn hoofdkwartier heeft, en beval, onder weg, den kosakken om hunne vorige stellingen achter den Pruth te betrekken, hetgeen oogenblikkelijk uitgevoerd werd. Te Skultany aangekomen, verklaarde de Kolonel de Portas, dat de tijding van den intogt der Turken in de Vorstendommen, eene te Jassy verzonnen fabel was, daar hij van Bucharost geen het minst officieel bericht deswegens ontvangen had, hetgeen bij eene zoo gewichtige gebeurtenis zekerlijk zoude hebben plaats gehad; dienvolgens kregen de Russische troepen bevel om halte te maken, en hunne vorige kantonnementen te betrekken. Men denkt hier ernstig na over dezen snellen maatregel der Russische voorhoede. Hij bewijst, dat het Russisch leger gemagtigd is om aanvullender wijze te werk te gaan op de eerste tijding van eenige gebeurtenis tegen de traktaten, zonder verplicht te zijn, daartoe bevelen van eenig ver afgelegene gezag af te wachten.

RUSLAND.

ODESSA den 24 November. Men is hier in de grootste ongerustheid voor de toekomst. Men merkt toebereidselen op, die aankondigen, dat de oorlog op (Het vervolg op de kant van deze blada.)

denzelfden Ambtenaar, de verzekering der geheele toestemming van Abbas-Mirza, het berigt der zending van een Persischen Gevolmagtigden in den persoon van zijnen Calmacam of eersten Minister, en de dringende uitnodiging om zoo spoedig mogelijk de plaats en tijd der bijeenkomst te bepalen, die de Vorst zelf aan den Opperbevelhebber vreeg. Dien ten gevolge kwam den 2 November de Staatsraad Obenoff met den Persischen Gevolmagtigden te zaam in een Dorp voor Tauris gelegen; hier werd men het den anderen morgen eens over de volgende preliminairen: 1°. Dat de Schah van Persie ons in volen eigendome het geheele Khanat van Erivan, zoo wel aan deze als (Het vervolg op de volgende blada.)

dikwerf het leger in oogenschouw, dat op drie linien is geplaatst, waarvan de eerste de grenzen der Vorstendommen bereikt. Men verwacht den Graaf van Wittgenstein te Petersburg, en men doodverwt hem bij voortdurend als Opperbevelhebber van het leger dat tegen de Turken werken moet. De prijzen der levensmiddelen zijn aanmerkelijk gestegen. PETERSBURG den 6 December. Dadelijk na de verovering van Tauris, werd Feth-Ali-Khan, Gouverneur-Generaal dezer stad geweest zijnde, door Abbas-Mirza belast, met het overbrengen van vredesvoorstellen aan den Generaal Pastewich. Deze maakte zich die zending ten natte om Feth-Ali-Khan zijn antwoord te doen overbrengen, en den Persischen Prins de voorwaarden te kennen geven, waarop de vrede zou worden toegestaan. Eenige dagen daarna ontving hij, middels

vangen, die voor het zesde korps bestemd zijn, en waarvan men in den ophauden zijnde veldtocht de proef zal nemen. [Uit Jassy meldt men onder dagteekening reeds van den 16 November het volgende: „De aanblik van een groot aantal vreemde uniformen die ons eenen inval schijnen aan te kondigen, baart in onze stad de grootste verwondering. Dageelijks komen hier vele Russische Officieren aan, om zich het een en ander aan te schafsen, en begeven zich dadelijk daarna weder naar hun legerkorps, hetgeen digt aan onze grenzen ligt. Men verzeekt, dat de Graaf van Wittgenstein de grenzen moet overtrekken, zonder daartoe de nader bevelen van Petersburg af te wachten, zoodra hij stellig bericht heeft ontvangen, dat de Markies van Ribeaupierre te Odessa aangekomen is. De Graaf van Wittgenstein neemt

het punt is van uit te barsten. Het zesde korps, dat nabij den Dniester post hield, heeft zijne kantonnementen verlaten, en is voorwaarts naar de monden van den Donau vertrokken. De Graaf van Wittgenstein heeft een dag-order uitgevaardigd, waarbij aan de hoofden der onderscheidene korpsen en divisien bevolen wordt, om ten strijke te zorgen, dat de troepen en het materieel van oorlog gereed zijn, om op het eerste sein den veldtocht te openen. De Opperbevelhebber heeft zelf de penons, tot den overtocht van den Donau bestemd, in oogenschouw genomen, en zijn genoege aan den dag gelegd over den staat waarin hij ze gevonden heeft. Zij zijn naar een nieuw, zeer eenvoudig model gebouwd, en men kan ze met meer gemak vervoeren dan diegene waarvoor men zich tot nog toe bediende. Men heeft hier een nieuwe soort van Congrevische vuurpijlen ont-

De zucht voor Letteren en Wetenschappen van den Hertog van Sussex is in Engeland algemeen met roem bekend, zoo als men zich te Göttingen, door de oudere Hoogleeraren aan die Universiteit met de eervolste onderscheiding kan hooren spreken van het verblijf, het welk die Vorst aldaar gehouden heeft; aan die zucht voor goede studien heeft men in Engeland een prachtig en hoogst zaakrijk Bibliografisch werk te danken, waarvan een uitmuntend exemplaar aan de Universiteits-Bibliotheek te Göttingen ten geschenke gezonden is, een werk, herwelk in dubbele mate de moeite waardig is om ter kennis gebragt te worden van alle beminnaars en beoefenaars der Bibliografie. De titel luidt dus: *Bibliotheca Sussexiana — A descriptive Catalogue, accompanied by historical and biographical notices of the Manuscripts and printed books contained in the Library of his royal Highness the Duke of Sussex — in Kensington Palace.* — By Thomas Pettigrew, Doctor Philosoph. — Librarian of H. R. H. the Duke of Sussex, vol. 1. part. I-II. pag. 516, zonder de niet gepagineerde Indices, gr. quarto, printed for Longman and Comp. 1827, zijnde een beschrijvende Katalogus, is met historische en biografische berigten, zoo van de handschriften als van de gedrukte werken, die vervat zijn in de Boekery van Z. K. H. den Hertog van Sussex, vervaardigd door den Heer Thomas Pettigrew, Phil. Doctor en Bibliothekaris van Z. K. H.

Wanneer men dezen Katalogus in handen nemende, aan den eene kant verbaasd moet staan over den rijkdom en de menigte van handschriften en boeken, welke daarin vermeld worden, vooral indien men bedenkt in hoe weinige jaren, zoo moet men aan den anderen kant zich verwonderen, dat de vervaardiger van dezen Katalogus, die eigenlijk geen letterkundig van beroep is. (Hij is, zoo als de titel aanstipt *Member of the royal Collegio of Surgeons*, lid van het Koninklijk Collegie van Wondhealers en Lijf-Chirurgus van dien Hertog,) dat heeft kunnen doen wat hij gedaan en geleverd heeft. Zijn oogmerk was eene zeer nauwkeurige beschrijving niet alleen van den inhoud der boeken, maar ook van derzelve bijzondere gesteldheid en strekking te geven, met biografische berigten, aangaande derzelve auteurs en uitgevers, in de manier der Laurentiaansche Mediceischen Katalogus. Hij maakt daarbij gebruik van de Bibliotheek des Britschen Museums en van de Boekery van Koning George III., welke bezorgers, zoo als meer andere geleerden hiervoor openlijk dank betuigd wordt, inzonderheid den overledenen Doctor Samuel Parr. De boekery Zijner Koninklijke Hoogheid de Hertog van Sussex, bestaat reeds uit 50,000 boekwerken, deels handschriften, deels gedrukte boeken. De Godgeleerde boeken belopen een getal van 12000, waarin hij de opgave in 4 deelen hoopt te omvatten.

Het eerste deel bevat de Theologische Handschriften en wel de Hebreuwsche. Daarvan zijn drie Wetrollen, een van het boek *Esther*, waarbij de Heer Pettigrew, allereerst van de Hebreuwsche Handschriften in het algemeen, dan van de regelen, welke de Joden daaromtrent vast gesteld hebben, en de bij hem meest geroemde Handschriften handelt. Van deze rollen is de *Pentateuchus I.* de oudste en volledigste in Engeland, op 79 bruine Afrikaansche huiden, 144 voet lang, 23 duim breed, met oud *Quadrat*-schrift, zonder punten en accenten geschreven, en zeer correct. De inkt is nog schoon zwart. Het Handschrift werd van Sanaa in Arabie naar Amsterdam gebragt, en is volkomen ongeschonden gebleven.

Behalve dit zijn er nog drie andere van den Pentateuchus. Onder deze munt bijzonder uit N°. 3, een waar prachtstuk, in Spaansche letters zeer fraai en net geschreven. Bij den aanvang van elk Mozisch boek, is eene geheele bladzijde met fantastische figuren en versierselen, in kleuren en met goud, die het eerste woord geheel omvatten. Deze zijn in den Katalogus afgebeeld. Vervolgens treft men Rabbijsche, ten deele Cabbalistische schriften, Kommentarien, die tot den Pentateuchus en andere Bijbelboeken behooren. N°. 16 is *Michlol Jofi*, en andere Rabbijsche boeken, in z. n. *Blachsor*, gebeden boeken. N°. 30 is *Maimonides, More Newahim*. Onder N°. 35 vindt men: *A letter of Aristotle on prosperity*, vermoedelijk de, in de Latijnsche uitgaven van *Aristoteles* voorkomende, *Compilatie de bona fortuna*.

De Hebreuwsche Handschriften zijn in het geheel 44 in getal, behalve nog drie *Tefilin* of *Phylacterien*, van welke in deze Katalogus uitvoering gehandeld wordt.

Nu volgen de Grieksche handschriften, deze zijn het minst talrijk, bevatten echter eenige merkwaardigen. N°. 2. is het Nieuwe Testament uit het einde der XIII eeuw, op perkament. De genealogie wordt in de inhouds-opgave van Mattheus niet medegedeeld; I Joh. 5 vs. 7 en de Apokalijpsis ontbreken; voorts *Chrysostomus*, wiens geheele levensbeschrijving alhier geinsereerd is. *Eusebius Germanus*, Patriarch in Konstantinopolen sedert 715, eene *Homilie de annunciatione*, vermoedelijk dezelfde welke *Lambecius* en reeds *Combesis* in het licht gegeven hebben. Onderscheiden handschriften zijn uit de *Micromansche* Boekery; *Latijnsche Handschriften* 1 tit. 18. Bijbelsche, alle op perkament, ten deele prachtwerken met goud en miniatuur-versierselen, vooral bij de latijnsche handschriften der Psalmen. N°. 16 is een prachtvol handschrift in 4 deelen in folio, van twee Nouten uit het voormalige Benedictijner Klooster te Wyk bij Duurstede. N°. 17 is de Bijbel in latijnsche Elegische verzen waaruit in den Katalogus eenige boeken medegedeeld worden. Nu volgen onderscheiden Bijbelboeken met glossen, *Psalteria*, (onder welke een dat door den Auteur van den Katalogus tot de

Xde eeuw gerekend wordt), van de uitstekendste schoonheid, met eene beeldtenis van den Hesland daar voor geplaatst, dat prachtig verferd is, even als ook de initiale letters. N°. 70 is een bijzonder fraai manuscript van *Augustinus*, de *Civitate Dei*, in twee deelen, met versierde initiale letters en beelden. Mr. Pettigrew heeft hier veelvuldig korte levenschetsen der Auteurs ingevogd, als van *Origenes, Augustinus, Beda Venerabilis, Athanasius, Basilus, Ambrosius, Gregorius Magnus, Anselmus* en anderen. N°. 119 is een *Missale* met *Breviaria*. N°. 129 onderscheidt zich vooral door de miniaturen en versierselen die alle bijzonder fraai en kunstrijk zijn. N°. 145 is een Handschrift, bevattende de ordensregelen der Geestelijken, zeer volledig.

Onder de Fransche Handschriften zijn er 34 nummers, daaronder: N°. 1. eene Bijbel uit de XIVde eeuw, met uitleggingen en Miniaturen. N°. 11. *Melanges Manuscrites de M. le Cene*, tien deelen in 4.0, van onderscheiden Auteurs. N°. 13. *Recueil de pieces touchant le Concile de Trente*. N°. 15. *Commentaires sur des portions du vieux et N. T.*, par Cesar de Missy.

Italiaansche Handschriften. Onder deze munt vooral uit: Geschiedenissen des Oude Testament, uit de XVde eeuw, van *Florence*, met Miniaturen, waarvan de schrijver er eenige mededeelt met aanmerkingen over de kleeding en wapenen.

Spaansche Handschriften zijn er twee, beide van latere Rabbijschen. De 1ste van *Saul Levi Mortera*, Opperhoofd der Sijnogoge te Amsterdam, deze overzetting is in 1702 vervaardigd. De 2de eene *Dialogo* over de onechtheid der Evangelien en de waarheid der Mozaïsche Wet, uit de XVIIde eeuw.

In het *Hoogduitsch* is er slechts een Handschrift, zijnde eene overzetting van de Apocalypsis, met ingevlochten glossen en enkele uitsluitingen op perkament, uit de XIVde eeuw. Dit exemplaar heeft veertien beelden, met goud en kleuren, waarvan eenige zeer grotesk zijn.

Nederlandsche. 8 Stuks. Daaronder een Historische Prenten-Bijbel, overzetting der *Historia Scholastica*, van *Petrus Comoster*, met fraaije Miniaturen in goud en kleuren, een bij elk historisch boek. Het Handschrift is in folio, op perkament, uit de XVde eeuw, de overigen meest Liturgisch, zijn ook vol fraaije prenten.

Engelsche Handschriften, meest van Godsdienstigen inhoud. N°. 1. is een zeer schoon afschrift van *Sandy's Paraphrasis van Job*, uit welke, omdat de Londonsche druk van 1683, zeer zeldzaam is geworden, een paar proeven medegedeeld worden.

Een *Iersch* Handschrift uit de XVIIde eeuw. *De drie pijlen des Doods*, van *Keating*. Den inhoud kon de Heer Pettigrew niet mededeelen, om reden, dat hij de oude Iersche taal niet kundig was, daarvoor geeft hij levensberigten van den Auteur.

Arabische. Waaronder 1°. een *Coran*, in 4to, van 1317. 2°. Een dito, met eene Perzische vertaling, tusschen de regels ingeschreven (*Interliniaire versie*) uit de Bibliotheek van *Tippo Saib*, te Seringapatnam. De vervaardiger dier Perzische overzetting, heette *Muhammed Giavav*.

In de *Perzische* en *Armenische* taal komen er de vier Evangelien voor, de laatstgenoemden handschrift uit de XIIIde eeuw, is zoo wel door haren ouderdom, als door de bijgevoegde Miniaturen, hoogst merkwaardig. Men vindt het begin van *Marcus* alhier medegedeeld.

Nu volgen de *Indische* handschriften, drie in de Pali-taal, de Heilige- en Wetenschappelijke taal Indiëns, die zeer nabij het Sanscrit komt; drie Singaleesche, zes Birmansche. Eenige bijvoegsels besluiten dit eerste deel van den Katalogus.

Met het tweede deel beginnen de gedrukte Theologische werken, en dit bevat nog maar alleen Bijbelsche boeken. De vervaardiger van dezen Katalogus heeft deze werken in grootere en kleinere, voorts in *Polyglotten* van enkele bijzondere deelen des O. Test. en des N. Test. en van enkele boeken ingedeeld, hij beschrijft de gewigtigste derzelve zeer nauwkeurig, waarbij onderscheiden voor de Bibliografie allezins gewigtige berigten voorkomen. Al dadelijk bij de *Complutensische Polyglotte*, is eene plaats uit de levensbeschrijvingen van den Kardinaal *Ximenes van Flechier*, dit werk betreffende medegedeeld; en blz. 12. een brief van Doctor *Clarke*, waarin eene aanmerkelijke afwijking van eenige exemplaren dezer Polyglotte in den brief aan de Hebreën aangewezen wordt. Deze bladen zijn duidelijk een herdruk, en Dr. *Clarke* vermoedt, dat wijl dit werk van 1517 tot 1522 liggen bleef, voor dat het mogt publiek gemaakt en verkocht worden, eenige bladen verloren of beschadigd geraakt waren, die door een' herdruk moesten vervangen worden. De Heer Pettigrew merkt aan, dat men drie exemplaren van dit werk kent, die op perkament gedrukt zijn, waarvan er een in Engeland is in bezit van een Heer *Hibbert*, uit de Bibliotheek der Franciskanen te Bologna. Dan volgen hier berigten betrekkelijk de medehelper van den Kardinaal *Ximenes*, en als een bijvoegsel berigt het van den Bisschop *Smalridge*, „enquiry into the authority of the, complut. edition of the N. T.; in order to decide the dispute about I. Joh. v. 7. London 1722;” onderzoek nopens het gezag der Editio Complut. van het N. T.; strekkende om het verschil te beslissen aangaande I Joh. v. 7. Waartegen nu *Thomas Pettigrew* een uittreksel uit de aanmerkingen van Dr. *Clarke*, aantekeningen betreffende deze plaats bijvoegt. Even zoo omstandige berigten treft men hieraan van de Antwerpsche, Parysche en Londonsche Polyglotten. Van de laatste worden alhier zeer vele belangrijke bibliografische berigten medegedeeld, aan het verschil der zoogenaamde *loyal copies* der opdracht aan Koning *Karel II.* en van *Walsons* medehelplers medegedeeld. De poging om eene nieuwe *Biblia Polyglotta Britannica*, van Dr. *Clarke* en *Jos Pratt*, 1810, waarvan het geheele plan hier medegedeeld wordt, bleef zonder gevolg, en van het zevende of supplement-deel der Polyglotte, met oude *Versiones* waaraan *Clarke* (hies vervolg op den kant van een blaadje.)

waarvan in Engeland tot 115 pond sterling verkocht is. Dr. Pettigrew beschrijft deze uitgaven meest alle zeer uitvoerig en nauwkeurig, soms wel uitvoeriger dan noodig schieen, b. v. bij de *Sixthia* van 1590, waarbij ook van de daartoe benoemde *Revisores* en van *Sixtus V.* levensberigten gegeven worden. Het is waar, dat deze uitgave, die door zijnen opvolger gesupprimeerd werd eene groote zeldzaamheid is. Het alhier beschreven exemplaar heeft door zijn groot papier en uitmuntende netheid nog eene gansch bijzondere waarde. Doch wij kunnen bij alle de bibliografische rijkdommen, welke deze boekschat des Hertogen van Sussex in zoo eene ruime mate bevat, niet verwijlen. Wij zullen nog slechts zeggen, dat de geheele reeks van Latijnsche (hies vervolg op de volgende blaadz.)

waarvan er zich 12 in Engeland bevinden. Van sommigen derzelve zijn in eene noot de prijzen vermeld, het exemplaar van Z. K. H. kost 160 guines, dat van den Heer *Lloyd* 2120 francs, een op perkament 6260 fr. nog een ander exemplaar 504 pond sterling. Tot zulke prijzen kunnen slechts Engelschen boeken koopen. N°. 2 dat hier voorkomt, zijn de Menzer uitgave van *Fust en Schiffer* 1462, de eerste met het jaarmark. D. Pettigrew zegt, dat de onderschriften varianten hebben. Voorts eene *Strasburger* van 1469, met Latijnsche letters, ook de zeldzame *Keulsche* Editie van 1470 ontbreekt niet. Eene *Bazeluze* van 1470 of 1471, de *Editio Romana* van *Sweynheim* en *Pannartz* van 1471. Eene zeer zeldzame van *Lion* 1479. Eene *Jenonsche* te *Vouetie* 1479.

Zeventien Pentoteuchen, een aantal Grieksche Bijbels en gedeelten des Ouden Testaments. Aan Latijnsche Bijbels is de Bibliotheek des Hertogs van Sussex buitengewoon rijk. Bovenaan staat de *Gutenbergsche* sine loco et anno, met groote fraaije Gothische letteren. Men wil het doen voorkomen als of dit de oudste uitgave van den Latijnsche Bijbel was, te weten: de uitgave van 1450 of 55, die ook de erwaardige Doctor *Hufnagel* te Frankfurt 1803 in eene afzonderlijke verhandeling beschreven heeft. Het bijgeschreven opschrift in het Parysche exemplaar, dat eene zekere *Heinrich Cremer* dezelven *getillimeerd* en *gerubriceerd* en ingebonden heeft in 1456, bewijst de oudheid van dezen druk. Men kent nog 18 exemplaren van deze uitgave waar van 4 op perkament, die D. Pettigrew optelt, en

gearheid heeft, kon Pettigrew niets naders gewaar worden. Ook hem is geen exemplaar voorgekomen, waarin het op bl. 48. der *Prolegomena* orgeplakte stukje papier, op hetwelk de woorden *sumorum pontificum* weggelaten en het einde verkort is, zouden ontbroken hebben. Van het *Lexicon Polyglotton* van *Castellio*, waren bij den dood des Auteurs in 1685 nog 500 exemplaren voorhanden, waarvan 400, die eene *Nicht* van hem erfd. door de zatten bedruven werden, 300 andere waren te *Londen* bij den grooten brand in 1666 geheel vernietigd, van daar de zeldzaamheid dezes werks. Nu volgen kleinere *Polyglotten*, zoo van den geheelen Bijbel als van eenige deelen des Bijbels. Een aantal Hebreuwsche Bijbels, waaronder de *Bambergsche* editie, en die van *Stephanus* niet ontbreken; de oudste *Bambergsche* die hier voorkomt is van 1511.

LETDSCHÉ SCHOUBURG.

Onder directie van J. H. HOEDT en W. A. BINGLEY.
 Donderdag den 3 Januarij 1828: VADERLANDS-
 LIEFDE EN HUWELIJKSTROUW, OF DE HER-
 TOG VAN ALVA IN DE NEDERLANDEN, (ge-
 schiedkundig Tooneelspel, (niet vertaald,) versiert met
 deszelfs Costumes en Spectakel. Na hetzelfde: RE-
 CEPT, OM ZIJNE DOCHTER UIT TE HUWE-
 LIJKEN, *Blijspel*, met *Zang*, naar het Fransch. Beide
 Stukken nooit alhier vertoond.

* * * Heden avond verlostte vrij voorspoedig van
 eenen ZOON, JOHANNA JACOBA NAGTGLAS
 VERSTEEG, geliefde Echtgenoot van
 C. C. VAN DER HOEK.
 LEYDEN den 29 December 1827.

* * * Getrouwd:
 GERRIT POST,
Apotheker te Leyden.
 EN
 PAULINA VERONICA RYK.
 AMSTERDAM den 27 December 1827.
 Strekkende deze tot kennisgeving aan vrienden en
 betrekkingen.

* * * Getrouwd:
 JN. DE HAAN, Pz.
 EN
 A. E. HARTSEN.
 AMSTERDAM den 28 December 1827.

* * * Gisteren avond ten tien ure, overleed alhier tot
 onze bittere droefheid, onze hartelijk geliefde Moeder
 en behuwd-Moeder, Vrouwe ANTOINETTE
 OCKERSE, Wed. van wijlen Mr. J. P. KLEYN, na
 een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 65 jaren.
 LEYDEN J. HASEBROEK.
 den 26 December 1827. A. T. M. HASEBROEK,
 geb. KLEYN.
 Mede uit naam van mijne *Broeders*
 en *Zusters*.

* * * Ons dierbaar Kind en eenigst Meisje EPHRAÏMA
 BARTHA JOHANNA, wierd ons heden, oud 20 maan-
 den, door den dood ontrukkt.
 LEYDEN J. SCHELTEMA, JANSZ.
 den 28 December 1827. H. W. SCHELTEMA,
 geb. JANETTE WALEN.

* * * De naaste betrekkingen van wijle Vrouwe
 A. M. D. LUZAC, Wed. van den Wel-Ed. Geb.
 Heer L. S. LE JEUNE, betuigen bij deze hunnen wel-
 meenenden dank aan allen, die bij haar overlijden hunne
 hartelijke deelneming betoond en daar door het hunne
 toegebracht hebben ter vereering van de nagedachtenis van
 deze, *in alle opzichten waarlijk achtingswaardige Vrouw.*
 LEYDEN
 Uit aller naam,
 Dr. G. P. L. A. T.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
Amsterdam den 28 December 1827.

Holland, Werkelijke Schuld	2½ pCt.	f 52½	a 52½
Rest. Uitgestelde dito	—	—	a 18½
Kans-Biljetten	—	—	a 18½
Stellen van uitgeloten dito	—	—	a 18½
Amortisatie - sijndic.	4½ pCt.	96½	a 97
Domein Losrenten	2½ " "	91½	a 91½
Handel-Maatschappij	4½ " "	86½	a 88½
Frankrijk, Inschrijving Grootb.	5 " "	—	a —
Dito op dito	3 " "	67½	a 68
Rusland, bij <i>Hope en Comp.</i>	5 " "	99½	a 100
Ins. op 't Grootb.	6 " "	51½	a 51½
Pruissen, Obl. Neg. Londen	5 " "	—	a —
dito in Londen van 1822	—	—	a —
Spanje, Obl. bij <i>Hope en Comp.</i>	5½ pCt.	20½	a 21
Nieuwe geldl. van 1822	—	9½	a 10
Oostenr., Obl. bij <i>Gollen Comp.</i>	5 " "	76	a 76½
dito	4 " "	62½	a 62½
Certificaten	2½ " "	41½	a 42
Neg. Metaaliek	5 " "	86	a 86½
Dito Bank-Actien	—	1275	a 1280
Napels, Certificaten	5 pCt.	—	a —
dito dito in Napels	—	70	a 71½

vertalingen, waaronder N°. 215 ook die van *Deche*
 opgenomen zijn, twee honderd en achttien nummers
 belooft. Het laatste nummer op deze reeks N°. 218,
 is eene zeer raare uitgave, waarvan de titel dus luidt:
Biblia Sacra ita exacte translata ut statim videatur
quid refert unaquaeque vox textus, quod nullus antea
praestitit interpres! A. D. T. Sumpitibus Autoris et Cen-
tum duntaxat. Ex typis R. Juigné, 8vo. Dit boek
 moet, volgens de verzekering van Dr. Pettigrew, pas
 tien jaren geleden gedrukt, en nimmer in den boek-
 handel gekomen zijn, hetwelk de reden is, dat dit boek
 zoo hoogst zeldzaam is. Het begin luidt dus: *In*
principiis creans Domini ad Coelos et ad terram, et terra
erit profundum et in ea illud, et obscuritas super faciem
profundi. Men ziet dat de vervaardiger dezer vertaling
 het voornemen gehad heeft om, zonder goed He-
 breeuwsch te verstaan, eene letterlijk nauwkeurige
 vertaling te geven. Nu volgen nog Latijnsche over-
 zettingen van enkele gedeelten des Ouden Testaments,
 tot op het einde van dit boekdeel toe. Tot overzicht
 des inhouds, is voor ieder deel van dezen Katalogus
 een drieledige Index geplaatst: 1.) van de handschrif-
 ten en boeken, die alhier beschreven zijn. 2.) van
 de levensberigten en biografische bijzonderheden, die
 in den Katalogus voorkomen. 3.) Der koperplaten,
 welke in het eerste deel, ten van 14, in het tweede
 5 voorkomen.

Het welgelijkt Portret van Zt K. H. den Hertog
van Sussex, de doorluchte bezitter van dezen boekschat,
 door *Skelton* zeer zuiver en net gefourneerd, versiert
 het eerste deel van dezen uitmuntenden Katalogus.

Z E E - T I J D I N G.

Sedert onze laatste zijn in Tessel binnengekomen
 P. van Duivenbode, van Leith, P. Kraaij, naar Batavia,
 H. Sluik, naar Bilbao, F. C. Claus, naar Surinamen;
 de drie laatste terug uit Zee, R. C. de Groot, van
 (Het vervolg op de kant van deze bladz.)

* * * De *Faculteit der Godgeleerdheid aan de Hooge-
 School te LEYDEN*, in hare vergadering op heden be-
 sloten hebbende om eervolle melding te maken van
 twee antwoorden, op de, in het voorgaande Jaar, door
 haar uitgeschrevenen Prijsvraag ingekomen, waarvan de
 eerste geteekend is: *πρόπος ἐστ' ὁ πείδων τοῦ λεγόντος*
οὐ λόγος; de andere: *οὐ γὰρ ὑπερ στρατηγίας οὐδὲ*
βασιλείας ἔχῃν ὁ λόγος ἀλλ' ὑπερ πράκτορος ἀγγελικῆς
ἀρετῆς δεόμενον, noodigt dien ten gevolgen de Schrijvers
 dezer verhandelingen uit, om hunne namen bekend te
 maken aan den Secretaris derzelve Faculteit.
 LEYDEN 27 December 1827.

N. C. K I S T.

* * * De *Faculteit van Bespiegelende Wijsbegeerte en
 Letteren aan de Universiteit te Leyden*, op hare Prijs
 vraag over den *Gorgias* van PLATO, in Februarij 1827
 uitgeschreven, ontvangen hebbende een antwoord, on-
 der het motto: *Rem tibi Socraticae etc.*; noodigt den
 Schrijver dier Verhandeling uit, om aan haar de ope-
 ning van het bijgevoegd Naambiljet te willen toestaan,
 ten einde zijnen naam op eene eervolle wijze te kunnen
 bekend maken.

J. B A K E.

**137ste KONINKLIJKE NEDERLAND-
 SCHE LOTERIJ.**

V I E R D E K L A S S E.

- 39ste Lijst, N°. 29977, een prijs van f 40,000;
 2616; 6899; 24942; 17481; 25619;
 17555 en 36874, ieder f 1000.
- 40ste " " 15638, f 1000, en 31205. f 5000.
- 41ste " " 14352, f 1250; 25774, f 5000;
 25403, f 1000; 22125, 100,000 en
 premie f 40,000; 27289, een prijs
 van f 1000; 10920 en 14585, ieder
 f 1000.
- 42ste " " 31089, 1529 en 14432, ieder f 1000.
- 43ste en laatste Lijst, N°. 22791, f 1250, en 8512
 eene premie van f 12,500.

* * * Wordt geadverteerd: dat op het Rekest aan den Koning gepresenteerd door EMANUEL LEVY GOUDSMIT
 en JOËL VAN RAALTE JACOFSZ., *Commissionairs* onder de firma van GOUDSMIT en VAN RAALTE, wonende te
 Leyden, en als zoodanig behoorlijk gepatenteerd, om te mogen verkrijgen „Surseance van betaling, procedures
 en executie voor den tijd van twaalf Maanden.” Het Hoog Gerechtshof te 's Gravenhage, Eerste Civiele Kamer,
 (in welke handen dit Rekest is gesteld geworden.) heeft geordonneerd de Supplianten, benevens allen derzelve
 Crediteuren te compareeren op *Woensdag den dertigsten Januarij 1828*, voor de Heeren en Mrs. Jonkheer van
 HERZEELE en HAGEMAN, Raden in den Hove als Commissarissen die hun hooren zullen en den Rad- rapport
 doen; — met bijvoeging, dat hetzij dezelve Crediteuren compareeren, dan niet, door het Hof zal worden gead-
 viseerd als bevonden zal worden te behoren.

Wijders heeft het Hof aan de Supplianten verleend hangende de deliberatien van Zijne Majesteit den Koning,
provisionele Surseance van betaling en van alle regterlijke vervolgingen.

Inmiddels kan van het ingediend Rekest en de balance daarbij overgelegd inzage genomen worden in 's *Gravenhage*,
 ten Kantore van Mr. JACOB GEORGE ALEXANDER CLANT, Procureur bij het Hoog Gerechtshof, en te
 Leyden ten Kantore van de Supplianten GOUDSMIT en VAN RAALTE voornoemd.

* * * Al wie iets te vorderen heeft, of verschuldigd is aan de Boedels van wijlen JAN MARYNUS, in leve
 Tuinman, of aan wijle zijne Huisvrouw DIRKJE DEN HARTOGH, beide overleden binnen Leyden; ge-
 lleve daarvan vóór of op den eersten Februarij 1828, opgave of betaling te doen aan den Heer ABRAHAM
 DE MARE, op den Ouden Rijn te Leyden.

* * * Ten Kantore van N. NATHANS op den Nieuwen Rijn te Leyden, bij wien in de afgelopen 137ste *Kon-
 Ned. Loterij* zijn getrokken de navolgende prijzen, als: 1 à f15,000, 1 à f10,000, 1 à f5000, 2 à f2,500,
 alsmede een aantal prijzen van f 1000; zijn wederom te bekomen in de Eerste Klasse der 138ste *Kon. Ned.
 LOTERIJ*, heel Lot in *Koop*: à f11, half Lot: à f5. 50, vijfde Lot: à f2. 20, tiende Lot: à f1. 10;
 alsmede voor alle Klasse door gefourneerd: Heel Lot: à f46, half Lot: à f23, vijfde Lot: à f9. 20,
 tiende Lot: à f4. 60, twintigste Lot: à f2. 30. *Conditien gratis.* De Trekking geschied den 2 Februarij 1828.

* * * In een fatsoenlijk Burger-huisgezin binnen Leyden, is met Mei aanstaande, een beneden BINNEN-KAMER
 te Huur, voorzien van een Stook- en Slaapplaats, nitziende op een klein Tuintje, liefst voor een eenig
Heer of Dame, en na verkiezing, met of buiten de *Kass.* Nader te bevragen bij A. VAN BENTEN,
 Boekhandelaar op de Mare te Leyden voornoemd.

Te Leyden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZON, op de Breede straat.

St. Ubes, G. Jordan, van Alexandrien; deze beide zijn
 van de quarantaine ontslagen.
 Digezeeld J. P. Jelsma, naar Londen.
 In het Vlie binnengekomen H. H. Middel, van Hull.
 Den 20 November is per Zijner Majesteit fregat
 de JAVAN, na eene reis van 13 dagen van Port-
 Malton, wel te Smijna aangekomen de Heer *Jacob van*
Lemep, Consul-Generaal der Nederlanden aldaar.
 Kapr. J. J. Olmans, van Cèh in Tessel binnen, heeft
 den 25 Dec., hebbende Oostende Z. O. van zich, in
 goede staat zeliende gezien twee driemast-schepen, een
 van dezelve scheen een Nederlandsch te zijn, en veel
 volk aan boord te hebben.

Aangaande het schip *Augusta*, Kapr. J. F. Scherlau,
 van Riga naar Amsterdam, te Swinemunde binnengeloo-
 word van daar, in dato 21 Dec., nader gemeld, dat
 de Kapr., behalve door bekomen lek en schade, door
 ziekte en afgemathheid van het volk, genoodzaakt is
 geweest aldaar binnen te loopen; men was reeds be-
 gonnen met het lossen der lading, van welke tot dus-
 verre, weinig nê bevonden werd.

Het schip *Rudolf*, Kapr. J. C. Schmidt, van Amst.
 naar Riga, mede te Swinemunde binnengelooopen, was
 den 20 December van de gelidene schade hersteld;
 men wist echter nog niet of hetzelfde zoude blijven

overwinteren dan wel de reis vervolgen.
 Het schip *Adèle*, Kapr. G. Jansen, van Neustrade
 naar Amsterdam, is den 5 December met verlies van
 zellen te Ransund (op Christiaansand binnengelooopen.
 Het schip *Johanna Hillegonda*, Kapr. J. D. Filk,
 van Koningsbergen naar Amsterdam, was, volgens een
 brief van Rendsburg van den 20 December toen aldaar
 nog liggende.
 Kapr. J. K. Hazewinkel, voerende het schip *de Vrouw*
Zwaantje, van Danzig naar Amsterdam, meldt van
 Rendsburg in dato 22 December, dat hij aldaar nog
 liggende was, doch het voornemen had om de volgende

dag zijne reis voort te zetten.
 Het schip *Fennigina*, Kapr. G. Dirgers, van Dant-
 zig naar Harlingen, lag den 22 December nog in goede
 staat te Tonningen.
 Arrivementen: Te Antjer Kapr. D. Erlm, van Amst.
 naar Batavia; te Vera-Cruz L. Heykoop, van Rottter-
 dam; te Baltimore R. Leslie, van Amsterdam; te
 Smijna G. J. Meeuw, van Rotterdam naar Malha,
 A. van der Linden, van dito, laatst van dito, alsmede
 een Vlaardingsche hoeker, welke door de Grieken ter
 waarde van circa f800 is beroofd geworden, P. Me-
 ler, van Amsterdam, laatst van Malha.